

Motion till riksdagen 2016/17:3577

av **Lars Hjalmered m.fl. (M)**

med anledning av prop. 2016/17:66 Forskning och innovation på energiområdet för ekologisk hållbarhet, konkurrenskraft och försörjningstrygghet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fortsatta ansträngningar för teknik- och tjänsteutveckling inom energiområdet för att tillvarata möjligheter som kommer inom områden såsom digitalisering, förnybar energi och modern distribution och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör uppdra åt Energimyndigheten att även prioritera kärnkraftsområdet för att upprätthålla kompetensen inom befintlig drift och kärnavfallshantering och tillkännager detta för regeringen.

Energi i Sverige

Sveriges välfärd, jobb och konkurrenskraft är beroende av att vi har en energipolitik som lever upp till behoven och förväntningarna från en omvärld i ständig förändring. Den svenska energipolitiken ska värna klimatet, vara ekologiskt hållbar, säkra el till konkurrenskraftiga priser och garantera att el finns när vi behöver den. Alla delar av samhället är i dag beroende av att vi kan leva upp till dessa mål. Detta ställer höga krav på hur energipolitiken utformas.

En plan för energipolitiken

I juni 2016 slöt Moderaterna en ramöverenskommelse om energipolitik med Centerpartiet, Kristdemokraterna och regeringen. Det senaste året har stora förändringar skett på den svenska elmarknaden. Besked och beslut om förtida stängning av fyra kärnkraftsreaktorer har kommit. Elpriserna är historiskt låga. Lönsamheten är dålig

bland energiföretag. En risk har funnits att all återstående kärnkraft i Sverige stängs ned till 2020 då lönsamheten i närtid inte funnits för att motivera nödvändiga säkerhetsuppgraderingar. Det innebär att bortåt 40 procent av all elproduktion i Sverige hotas av nedläggning inom de kommande fem åren. Det skulle få förödande konsekvenser för det svenska elsystemet och ytterst för hushåll och företag. Givet utmaningarna fördes samtal mellan partier samt slöts senare en ramöverenskommelse om energipolitik. Överenskommelsen innebär bl.a. följande:

- a) Långsiktigt mål. Sverige ska sträva mot 100 procent förnybar elproduktion. Det är dock inte ett stoppdatum som förbjuder kärnkraft och innebär inte heller en stängning av kärnkraft med politiska beslut.
- b) Kärnkraft. Effektskatten avvecklas över två år med start 2017. Placeringsmöjligheterna för kärnavfallsfonden utökas.
- c) Förnybar energi. Elcertifikatssystemet förlängs och utökas med 18 nya TWh till 2030. Anslutningsavgifterna till stamnätet för havsbaserad vindkraft bör slopas.
- d) Vattenkraft. Fastighetsskatten sänks från 2,8 procent till 0,5 procent över fyra år med start 2017. Moderna miljökrav ska införas. Inriktningen är att värna och utöka produktionen.
- e) Marknadsdesign. En särskild studie ska tas fram för möjliga framtida marknadsupplägg.
- f) Uppföljning. En större uppföljning av läget på den svenska elmarknaden ska göras vart fjärde år med start 2018.

Genom energiöverenskommelsen säkerställs ett robust energisystem på tre ben med vattenkraft, kärnkraft och ny, förnybar energi. Långsiktighet och stabila villkor på elmarknaden är av stor vikt för svenska jobb och svensk konkurrenskraft. Överenskommelsen säkerställer långsiktiga spelregler i energipolitiken genom att bygga ut den förnybara energiproduktionen, fasa ut fossila bränslen och ge förutsättningar för kontrollerade generationsskiften i den svenska kärnkraften.

En stor uppgift nu är att genomföra de saker som beslutats. Det gäller exempelvis att underlätta för småskalig vattenkraftsproduktion, avveckla effektskatten, sänka fastighetsskatten på vattenkraft och att utöka placeringsreglementet för kärnavfallsfonden.

Energiforskning

Många av morgondagens utmaningar möter vi med morgondagens teknik. När det gäller energiteknik ligger Sverige på många områden i framkant. Det är en fördel inom ramen för våra strävanden efter en mer klimatsmart och grön planet, samtidigt som det bidrar till svensk innovation och konkurrenskraft på en global marknad. I takt med att gröna innovationer når fler och bredare marknader kan vi hjälpa till att minska klimatpåverkan ute i världen samtidigt som det skapas jobb och tillväxt här hemma. Under alliansregeringen lyckades vi kombinera ambitiösa klimatmål och minskade utsläpp med fler jobb och ökad tillväxt. Samtidigt är Sverige den mest koldioxideffektiva ekonomin inom EU med lägst utsläpp i förhållande till landets tillväxt. Alliansregeringen markerade genom sina historiskt höga anslag till energiforskning att detta är en viktig del av förutsättningarna för att hitta svaren på framtidens energiutmaningar.

Forskningsinsatserna inom det förnybara är viktiga och centrala för vårt framtida energisystem. Dessa satsningar måste fortsätta, likaså forskning som utvecklar ett modernt distributionsnät. Energiforskningen har i många år genomförts i nära samarbete med näringslivet. Detta nära och goda samarbete bör fortsätta så att energiforskningen tydligt kan bidra till nya innovationer, nya jobb och nya produkter.

Den största utmaningen när det gäller att bryta Sveriges beroende av fossila bränslen är transportsektorn. Denna sektor bidrar med den största nationella påverkan på klimatet, och här finns det största beroendet av import av energiråvara. Sverige är ett land med stora avstånd varför såväl bilen som flyget kommer att vara viktiga transportmedel även i framtiden. Här spelar energiforskningen en viktig roll då elektrifiering av transportsektorn tillsammans med utveckling av biobränslen är viktiga verktyg för att minska koldioxidutsläppen i Sverige.

Energimyndigheten är den myndighet som i dag fördelar statens forskningsresurser. Hur medlen fördelas avgörs av myndighetens utvecklingsnämnd. Men inriktningen på Energimyndighetens arbete bestäms av regeringen. Det är viktigt att den svenska energiforskningen även i framtiden fokuserar på att lösa viktiga energiutmaningar. Oavsett vad man har för uppfattning om kärnkraftens framtid så står det klart att kärnkraft i någon form kommer att finnas kvar i det svenska samhället i årtionden. Kärnkraftsbolagen tar i dag genom sin egen fond ansvar för kärnbränslehantering och avveckling av uttjänade reaktorer. Men en utmaning som vi ser kan komma är inom forskning och kompetensförsörjning. Här borde det finnas en möjlighet för Energimyndigheten att stödja projekt som säkrar att vår kärnkraftshantering även i framtiden är av högsta klass. Ska Sverige kunna hantera befintliga reaktorer, ha möjligheten att bygga nya och avveckla äldre reaktorer krävs det att vi lyckas bibehålla kompetensnivå och forskningskompetens som kan göra allt detta på ett säkert och ansvarsfullt sätt. Därför menar vi att det är av yttersta vikt att regeringen uppdrar åt Energimyndigheten att även prioritera kärnkraftsområdet för att upprätthålla kompetens inom befintlig drift och kärnavfallshantering. På så vis kan Energimyndigheten satsa på energiforskning med en inriktning som bidrar till alla relevanta kraftslag och delar av energiområdet.

Lars Hjalmered (M)

Hans Rothenberg (M)

Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M)

Hanif Bali (M)

Sofia Fölster (M)